

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21.03.1994, sp. zn. 1 To 37/94, ECLI:CZ:VSPH:1994:1.TO.37.1994.1

Číslo: 41/1994

Právní věta: Zákonné podmínky pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. splňuje požadavek soudu na opatření důkazů rozhodných pro posouzení, zda jsou naplněny některé ze znaků skutkové podstaty žalovaného trestného činu (a to i znaků tzv. kvalifikované skutkové podstaty), neboť jde o objasnění základních skutečností pro rozhodnutí. Stejnou povahu má i opatření trestního spisu, nezbytného pro posouzení otázky, zda se obviněný žalované trestné činnosti dopustil jako zvláště nebezpečný recidivista.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 21.03.1994

Spisová značka: 1 To 37/94

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování, Recidiva zvláště nebezpečná, Vrácení věci prokurátovi k došetření, Vrácení věci státnímu zástupci k došetření

Předpisy: 141/1961 Sb. § 188 odst. 1 písm. e

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 41

Zákonné podmínky pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. splňuje požadavek soudu na opatření důkazů rozhodných pro posouzení, zda jsou naplněny některé ze znaků skutkové podstaty žalovaného trestného činu (a to i znaků tzv. kvalifikované skutkové podstaty), neboť jde o objasnění základních skutečností pro rozhodnutí.

Stejnou povahu má i opatření trestního spisu, nezbytného pro posouzení otázky, zda se obviněný žalované trestné činnosti dopustil jako zvláště nebezpečný recidivista.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 3. 1994 sp. zn. [1 To 37/94](#))

Vrchní soud v Praze zamítl stížnost státního zástupce v Praze proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 20. 12. 1993 sp. zn. 1 T 30/93.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením byla podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. při předběžném projednání obžaloby vrácena prokurátorovi (po 1. 1. 1994 „státní zástupce“) k došetření věc obviněného M. G. a spol. pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. c) tr. zák. a pro další trestné činy. Zároveň bylo podle § 192 tr. ř. rozhodnuto, že obvinění M. G., L. H. a M. F. se ponechávají ve vazbě.

Vrácení věci do stádia přípravného řízení odůvodnil krajský soud nedostatečným objasněním věci, pokud jde o bod 1 obžaloby, a potřebou provést v tomto ohledu další důkazy. Výrok podle § 192 tr. ř. opřel krajský soud o závěr, že u obviněných jsou dány důvody vazby podle § 67 písm. a), c) tr. ř.

Proti usnesení podal v zákonné lhůtě stížnost krajský státní zástupce v Praze, a to jen pokud jde o rozhodnutí, jímž mu věc byla vrácena k došetření. Ve stížnosti namítl, že v přípravném řízení byly důkazy provedeny v dostatečném rozsahu, který umožňuje, aby věc byla projednána v hlavním líčení. Současně poukázal na to, že krajský soud požaduje v napadeném usnesení provedení důkazů, které s ohledem na větší časový odstup od spáchání trestné činnosti nejsou dostupné, příp. od nich nelze reálně očekávat nějaký přínos pro další objasnění věci. Krajský státní zástupce rovněž namítl, že vzhledem k povaze důkazů opatřených v přípravném řízení byla obžaloba podána tak, že byla respektována zásada „v pochybnostech ve prospěch obviněných“ (in dubio pro reo), a uvedl, že použití této zásady při podání obžaloby trestní řád nevyklučuje. V závěru stížnosti krajský státní zástupce navrhl, aby Vrchní soud zrušil napadené usnesení ve výroku, jímž byla věc vrácena k došetření, a aby krajskému soudu uložil o věci znovu jednat a rozhodnout.

Vrchní soud přezkoumal podle § 147 odst. 1, 2 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení, pokud se týká vrácení věci státnímu zástupci k došetření, i řízení, které této části usnesení předcházelo, a shledal, že stížnost není důvodná.

Podle bodu 1 obžaloby se měli obvinění M. G., A. M., L. H. a mladistvý K. F. dopustit jednání, které spočívalo v tom, že v noci z 15. 3. na

16. 3. 1992 v Kladně vnikli po vypáčení zámků do skladu firmy SINEMCO a odcizili ke škodě této firmy nejméně 60 kožených bund, 2 mikiny, 15 párů sportovní obuvi a 30 dřínových košil v celkové hodnotě nejméně 244 620 Kčs. Toto jednání bylo podle obžaloby jedním z útoků, jimiž obvinění měli spáchat trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. c) tr. zák. (ve znění zák. č. 557/1991 Sb.).

Důkazy, které byly až dosud provedeny v přípravném řízení, zejména výpověď svědka K. C., majitele firmy SINEMCO, a soupis této firmy o druzích a množství odcizeného zboží, ukazují na možnost, že ze skladu bylo odcizeno zboží v hodnotě 1 751 373,90 Kčs (podle poškozené firmy), resp. 1 616 272,30 Kčs (podle znaleckého posudku z oboru ekonomiky, jímž byly oceněny věci, které měly být odcizeny podle vyjádření poškozené firmy). Pokud by se ukázalo, že uvedené důkazy jsou spolehlivým podkladem pro zjištění výše škody, bylo by namíste posuzovat způsobenou škodu jako škodu velkého rozsahu ve smyslu § 89 odst. 14 tr. zák. a uznat obviněné vinnými trestným činem krádeže podle § 247 odst. 4 tr. zák. Z tohoto důvodu byla ostatně věc, v níž byla obžaloba podána u Okresního soudu v Kladně, postoupena podle § 188 odst. 1 písm. a) tr. ř. Krajskému soudu v Praze. Krajský soud v Praze v napadeném usnesení odpodstatně poukázal na potřebu provést další důkazy, na jejichž podkladě teprve bude možno spolehlivě posoudit, zda přichází nebo nepřichází v úvahu závěr o tom, že obvinění způsobili škodu velkého rozsahu.

Státní zástupce podal obžalobu jen v rozsahu vyjádřeném škodou 244 620 Kčs. Z odůvodnění obžaloby je patrné, že vycházel z výpovědí obviněných o tom, jaké druhy a množství zboží ze skladu odcizili. K důkazům, z nichž se naznačovala možnost, že jednáním obviněných byla způsobena škoda velkého rozsahu, státní zástupce zaujal v obžalobě stanovisko, že odcizení tak velkého množství zboží obviněnými je nepravděpodobné s ohledem na to, jaké množství zboží by se mohlo vejít do osobního

automobilu, jehož obvinění použili k odvezení zboží z místa činu.

Důkazní situace ve vztahu k výši způsobené škody je charakterizována v podstatě dvěma skupinami důkazů, z nichž vyplývají velmi rozdílné závěry, s nimiž jsou spojeny také velmi podstatné rozdíly v právním posouzení věci. V takovém případě je nutné, aby již v přípravném řízení byly provedeny další dostupné důkazy, na jejichž podkladě bude možno posoudit věrohodnost té či oné skupiny dosud provedených důkazů. Státní zástupce nemůže bez provedení takových důkazů aplikovat zásadu „v pochybnostech ve prospěch obviněných“ tím, že takové důkazy neprovede a že skutečnosti, které mohly být na podkladě takových důkazů zjištěny, neuplatní v obžalobě (viz č. 13/1993 sb. rozh. tr.). Takový postup je v rozporu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. (ve znění zák. č. 292/1993 Sb.), podle něhož orgány činné v trestním řízení postupují tak, aby byl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. To v posuzovaném případě znamená, že bez provedení důkazů, na jejichž podkladě je možno posoudit věrohodnost či nevěrohodnost jednotlivých skupin vzájemně si odporujících důkazů o výši škody, nutně přetrvávají důvodné pochybnosti o zjištěných vycházejících z jedné skupiny naznačených důkazů.

Krajský soud proto důvodně požadoval, aby přípravné řízení bylo doplněno především důkazy, na jejichž podkladě bude možno posoudit, zda se zboží v množství uváděném majitelem poškozené firmy SINEMCO ve skladu vůbec nacházelo. Z výpovědi svědka K. C., majitele poškozené firmy, vyplývá, že rozsah odcizeného zboží byl zjištěn inventurou provedenou ve skladu po vloupání. Předložený soupis odcizeného zboží však není dostatečným důkazem o tom, jak byla inventura provedena, jaký postup byl při ní uplatněn, kdo ji provedl, jaké zboží bylo ve skladu fyzickou kontrolou zjištěno, s jakými doklady byl takto zjištěný stav zásob zboží ve skladu porovnáván, jaký byl výsledek tohoto porovnání apod. Proto je nezbytné opatřit od poškozené firmy veškeré doklady, které dokumentují průběh a výsledek inventury. Teprve na tomto podkladě bude možné spolehlivě ověřit věrohodnost vyjádření poškozené firmy a jejího majitele o rozsahu odcizeného zboží. Nutnost příbrání znalce z oboru ekonomiky a vypracování znaleckého posudku „k revizi provedené inventarizace a účetních dokladů poškozené firmy“, jak na to odkázal krajský soud v napadeném usnesení, bude namíste zvážit až podle povahy opatřených prvotních dokladů, podle míry jejich obsahové návaznosti a podle dalších hledisek umožňujících orientaci v těchto dokladech. Též další požadavky krajského soudu na provedení důkazů, které umožní ověřit, zda ze skladu bylo či nebylo odcizeno zboží v rozsahu uvedeném ve vyjádření poškozené firmy a jejího majitele, jsou důvodné, zejména pokud jde o přítomnost společníků firmy ve skladu předcházejícího dne před činem a s tím spojenou možnost odvezení části zboží ze skladu.

Důvodný je také požadavek krajského soudu, aby možnosti odvezení zboží v rozsahu, který vyplývá z vyjádření poškozené firmy a jejího majitele, byly ověřeny vyšetřovacím pokusem zaměřeným na to, zda obvinění mohli nebo nemohli použitým automobilem odvézt uváděné množství zboží. Tento úkon nebyl proveden, což státní zástupce nahradil úvahou, podle níž nepokládal odvezení takového množství zboží obviněnými za pravděpodobné. Tato úvaha státního zástupce o odůvodnění obžaloby stojí mimo rámec hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř., protože se neopírá o žádný důkaz, jímž by naznačované možnosti odvozu zboží byly objektivně ověřeny.

Požadavky krajského soudu na došetření věci, pokud jde o bod 1 obžaloby, ob stojí i z hlediska novelizovaného znění ustanovení § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. (ve znění zák. č. 292/1993 Sb.), neboť jde o objasnění základních skutečností pro rozhodnutí.

Vrchní soud nemohl přisvědčit námitce krajského zástupce, že s ohledem na samotný časový odstup od spáchání trestné činnosti nelze od došetření věci podle pokynů krajského soudu reálně očekávat nějaké podstatné výsledky. V této spojitosti je nutno poukázat na to, že došetření spočívá především v opatření listinných důkazů, které dokumentují průběh a výsledky inventury ve skladu poškozené firmy. Jde tedy o důkazy takové povahy, že samotný časový odstup zásadně nemůže ovlivnit jejich

existenci a obsah. Pokud se ve stížnosti krajského státního zástupce naznačuje nedostupnost požadovaných důkazů v souvislosti s ukončením činnosti poškozené firmy SINEMCO v okrese Kladno, je třeba provést podle trestního řádu úkony směřující k opatření uvedených důkazů a teprve v případě, že tyto procesní úkony budou mít negativní výsledek, postupovat dále podle povahy a obsahu důkazů, které se podařilo opatřit. Podstatné však je, že i negativní zjištění o existenci požadovaných důkazů je třeba činit na podkladě procesních úkonů, které k opatření takových důkazů směřují. Závěry o dostupnosti důkazů tu nelze bez dalšího činit jen na podkladě úvahy, že od spáchání činu uplynula delší doba a že poškozená firma nevyvíjí v místě činnost.

Nad rámec důvodů, o které vrácení věci k došetření opřel v napadeném usnesení krajský soud, je třeba dodat, že přípravné řízení je nutno doplnit i o další významný důkaz, jímž je trestní spis Okresního soudu v Kutné Hoře sp. zn. 1 T 184/88. Z opisu rejstříku trestů ohledně obviněného L. H. vyplývá, že tento obviněný byl v uvedené věci Okresního soudu v Kutné Hoře v roce 1989 odsouzen mimo jiné pro trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Z opisu rejstříku trestů nevyplývá, zda obviněný tento trest vykonal, příp. v jakém rozsahu. Pokud by se ukázalo, že obviněný vykonal alespoň část tohoto trestu, bylo by namíste uvažovat o tom, zda se nyní stíhaného trestného činu krádeže, ať již posuzovaného podle § 247 odst. 3 písm. c) tr. zák., ve znění zák. č. 577/1991 Sb., anebo podle § 247 odst. 4 tr. zák., nedopustil jako zvlášť nebezpečný recidivista podle § 41 odst. 1 tr. zák. Trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. i trestný čin krádeže podle kteréhokoli z uvedených dvou ustanovení totiž mají povahu zvlášť závažných trestných činů ve smyslu § 41 odst. 2 tr. zák., neboť na všechny je stanovena sazba odnětí svobody s horní hranicí nejméně osm let. I za účinnosti ustanovení § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř., ve znění zák. č. 292/1993 Sb., je nutno trvat na tom, že opatření trestního spisu, z něhož mohou vyplývat okolnosti významné pro závěr o zvlášť nebezpečné recidivě, má povahu objasnění základních skutečností, jejichž došetření se lze domáhat vrácením věci do stádia přípravného řízení.

Ze všech těchto důvodů Vrchní soud zamítl stížnost krajského státního zástupce v Praze podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř.